

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2011. gada 13. jūnijā

Satversmes tiesas 4. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Uldis Ūinis, tiesneši Kaspars Balodis un Kristīne Krūma,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto Latvijas Republikas tiesībsarga (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 70/2011),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu izvērtēt Černobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanas dalībnieku un Černobiļas atomelektrostacijas avārijas rezultātā cietušo personu sociālās aizsardzības likuma pārejas noteikumu 1. punkta (turpmāk – apstrīdētā norma) atbilstību Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. un 91. pantam.

Apstrīdētā norma noteic:

„Invaliditātes pensijas un apgādnieka zaudējuma pensijas, kas piešķirtas līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai un aprēķinātas kaitējuma atlīdzības apmērā, pārrēķina, ievērojot šādus nosacījumus:

1) pārrēķinu veic, izmantojot šādu formulu: $P = 90 \% VS \times DZ$, kur P ir pensijas apmērs (latos), VS – darba samaksa – Centrālās statistikas pārvaldes aprēķinātā mēneša vidējā bruto darba samaksa sabiedriskajā sektorā strādājošajiem par 2010.gada I ceturksni (latos), DZ – darbspēju zaudējuma pakāpe (procentos);

2) visas invaliditātes pensijas un apgādnieka zaudējuma pensijas, kas piešķirtas līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai un aprēķinātas kaitējuma atlīdzības apmērā, pārrēķina ar 2010.gada 1.jūliju;

3) ja pārrēķinātās pensijas apmērs pēc stāvokļa uz 2010.gada 1.jūliju ir mazāks, nekā tas bija pirms pārrēķina, saglabā iepriekšējo pensijas apmēru;

4) ja personai, kurai piešķirta invaliditātes pensija, pēc 2010.gada 1.jūlija mainās darbspēju zaudējuma pakāpe (procentos) vai invaliditātes smaguma pakāpe, pensiju pārrēķina, izmantojot šā punkta 1.apakšpunktā norādīto formulu, ņemot par pamatu no jauna noteikto darbspēju zaudējuma pakāpi (procentos) un visus tos indeksus, kuri saskaņā ar likumu "Par valsts pensijām" attiecīgajai pensijai piemēroti laikposmā no 2010.gada 1.jūlija līdz pensijas pārrēķinam;

5) ja darbspēju zaudējuma pakāpe (procentos) vai invaliditātes smaguma pakāpe personai paaugstinās, pārrēķinātās pensijas apmērs nedrīkst būt mazāks par pensijas apmēru pirms pārrēķina."

2. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu prasījums par likuma atbilstību Satversmei ir piekritīgs Satversmes tiesai.

3. Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 8. punkts noteic, ka tiesības iesniegt pieteikumu par lietas ierosināšanu ir „tiesībsargam, ja institūcija vai amatpersona, kas izdevusi apstrīdēto aktu, nav tiesībsarga norādītajā termiņā novērsusi konstatētos trūkumus. Savukārt saskaņā ar Tiesībsarga likuma 13. panta 8. punktu tiesībsargam ir tiesības iesniegt pieteikumu par lietas ierosināšanu Satversmes tiesā, ja iestāde, kas izdevusi apstrīdamo aktu, nav tiesībsarga norādītajā termiņā novērsusi konstatētos trūkumus.

Līdz ar to Satversmes tiesas kolēģijai visupirms ir jāpārlicinās, vai pieteikums atbilst prasībām, kas noteiktas Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 8. punktā un Tiesībsarga likuma 13. panta 8. punktā.

4. Pieteikuma iesniedzējs 2010. gada 13. novembrī ir vērsies Latvijas Republikas Saeimā. Tiesībsarga vēstulē Saeimai ir norādīti juridiski argumenti par apstrīdētās normas neatbilstību Satversmē nostiprinātajam vienlīdzības principam. Pieteikuma iesniedzējs aicināja Saeimu veikt grozījumus apstrīdētajā normā, jo tā ierobežojot pensionēšanās vecumu sasniegušo personu tiesības uz kaitējuma kompensējošā sociālā nodrošinājuma izlīdzināšanu. Risinājumu šai situācijai Pieteikuma iesniedzējs saskatījis apstrīdētās normas grozījumos, kas paredzētu tiesības

uz pensijas pārrēķinu šajā normā paredzētajā kārtībā arī personām, kuras invaliditātes pensijas vietā jau saņem vecuma pensiju. Pieteikuma iesniedzējs vēstulē bija noteicis 2011. gada 1. martu par termiņu konstatēto trūkumu novēršanai. Saeima nav sniegusi atbildi uz minēto vēstuli un nav novērsusi trūkumus, kurus Pieteikuma iesniedzējs konstatējis minētajā normā.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt Satversmes tiesā pieteikumu par lietas ierosināšanu.

5. Pieteikumā ir sniegts lietas faktisko apstākļu izklāsts, kā arī juridiskais pamatojums par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 91. pantam. Pieteikums šajā daļā atbilst arī pārējām prasībām, kas noteiktas Satversmes tiesas likuma 18. pantā.

6. Pieteikumā norādīts, ka apstrīdētā norma neatbilst Satversmes 1. pantā nostiprinātajiem taisnīguma un tiesiskās vienlīdzības principiem. Tomēr pieteikumā nav ietverts juridiskais pamatojums par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību minētajiem principiem.

Līdz ar to prasījums daļā par apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 1. pantam neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkta prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 4. kolēģija

n o l ē m a :

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu “Par Černobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanas dalībnieku un Černobiļas atomelektrostacijas avārijas rezultātā cietušo personu sociālās aizsardzības likuma pārejas noteikumu 1. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. pantam” pēc Latvijas Republikas tiesībsarga pieteikuma (pieteikums Nr. 70/2011).

2. Atteikties ierosināt lietu par Černobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanas dalībnieku un Černobiļas atomelektrostacijas avārijas rezultātā cietušo personu sociālās aizsardzības likuma pārejas noteikumu 1. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. pantam.

3. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimu – līdz 2011. gada 12. augustam iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 4. kolēģijas priekšsēdētājs

U. Ķinis